

Ми — протяг золотий в історії держав

Романі Яг

РОМСЬКА НАРОДНА ГАЗЕТА
МАНУШЕНГЕРО РОМАНО НЕВИПЕ

№15 (27), вівторок, 5 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ ЗА СПРИЯННЯ МІЖНАРОДНОГО ФОНДУ "ВІДРОДЖЕННЯ"

ДІТИ-ІНВАЛІДИ ПОТРЕБУЮТЬ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

70 таких дітей зараз знаходяться під опікою благодійного фонду допомоги інвалідам "Нове життя"

Фонд було створено в 1998 році групою людей з обмеженими можливостями і до листопада 2000 року існував як громадська організація "Центр активної реабілітації "Фенікс". До неї увійшли 70 сімей, у яких є діти, хворі дитячим церебральним паралічем (ДЦП). У листопаді цього року з метою розширення можливостей надання допомоги дітям-інвалідам та здійснення благодійних програм, спрямованих на забезпечення соціальної інтеграції людей з обмеженими можливостями створено фонд допомоги інвалідам "Нове життя".

почати займатися з дитиною-інвалідом, перш за все, треба заставити її повірити в себе, в свою неповторність. Тому з'явилися спортивні змагання для дітей-інвалідів, літні табори Діти, що роками сиділи в квартирі, побачили ліс, природу, змогли спілкуватися, у них з'явилися друзі. Сприяють такому розвитку і американські колеги з уже багаторічним досвідом у роботі з дітьми з обмеженими можливостями.

Крім того, на облік фонду є й трое ромських дітей з дитячим церебральним паралічем.

Звичайно, стверджує Марина Дашик, - у таборі значно більше дітей з обмеженими можливостями. Днями ми будемо проводити анкетування і кількість наших підлітків значно зростає. Звісно ж, враховуючи ромський менталітет, нам необхідна окрема людина, яка б вела постійну індивідуальну роботу з ромськими дітьми-інвалідами. І я вірю, що вона незабаром з'явиться.

Нині в роботі фонду - розробка індивідуальних планів занять з дітьми, проведена щотижневих групових занять, розробка волонтерської служби. Створення тренажерного залу, реабілітаційного центру, дитячого садочка, інтегрованої школи та клубу за інтересами - все це поки що лише в планах "Нового життя", але спрямоване на одне: дитина повинна відчувати свою значимість, потрібність оточуючим, повинна вести активний спосіб життя.

Зоряна Попович
На знімку: Павлик ще й надзвичайно гарно вишиває.
м. Ужгород, "Веселі старті".

Нині фонд існує виключно завдяки спонсорській підтримці. Місії, фонди, організації надають допомогу близною, предметами першої необхідності. У християнській місії "Доркас-Закарпаття" є річна програма на забезпечення дітей-інвалідів продуктами харчування. Дітей, які цього потребують, забезпечують інвалідними візками, реабілітаційним приладдям (в цьому допомагають місії "Доркас-Закарпаття" (Голландія), "Юний самарянин" (Мукачеве).

В 1998 році почалося все з того, що Марина Дашик, нинішній голова фонду, взяв участь у розробці на ліжка і отримала інвалідність І групи. Напружений період активної індивідуальної реабілітації повернув її до повноцінного життя і відкрив очі на насущні проблеми інвалідів. Прийшло розуміння важливості індивідуальної роботи з хворими, адже для того, щоб

ЕПІГРАФ НОМЕРА

На світі немає малих народів ...

Велич народу аж ніяк не вимірюється його численністю, так само, як велич людини не вимірюється її ростом.

Віктор Гюго

Нині в області існує 11 шкіл-інтернатів, 10 - спеціалізованих інтернатів, 5 - дитячих будинків (2 з них - сімейного типу). Взагалі в Закарпатті нараховується понад 1000 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Конференція була організована Благодійним Фондом "Центр громадських ініціатив" в рамках проекту "Щасливе майбутнє". Спочатку про

ри психологі та педагогіки МАУП Вікторія Онищук.

Усіх присутніх непокоїло фінансове забезпечення державою дітей-сиріт. Зокрема, було наголошено, що добовий раціон вихованця коштує 2 гривні. Можна собі уявити, наскільки повноцінним може бути харчування у дітей за такі гроші. Цікавим моментом у засіданні були виступи представ-

своєму шляху людей, що підтримали його та допомогли із працевлаштуванням. Це - Аладар Адам та Ігнат Тирпак. На думку Дениса, саме завдяки хорошим людям та громадським благодійним організаціям діти-сироти нашої держави можуть вижити.

А от проблема прописки як стояла гостро для сиріт, так і стоїть гостро нині. Адже, на жаль, у нашій

ДІТИ-СИРОТИ: ЧИ Є В НИХ МАЙБУТНЄ?

Проблеми соціальної адаптації дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування стали темою обговорення на конференції, що відбулася 16-17 листопада в Перечині.

Головною метою даного проекту є сприяння соціальної адаптації вихованців Перечинської школи-інтернату. Він передбачає створення у процесі виховання усі умови для набуття ними необхідних навиків для майбутнього життя у суспільстві та сім'ї. У ході проекту при інтернаті було створено міні-господарство домашнього типу, на котрому господарями були вихованці інтернату під керівництвом вихователя. Працюючи на городі, на кухні, пораючись біля худоби, займаючись рукоділлям, діти набули безліч корисних знань по веденню домашнього господарства. Крім того, в рамках проекту було проведено тренінги, на яких дітей навчали логічно мислити, правильно формувати свої думки, вплити себе презентувати тощо.

Учасниками конференції, що стала логічним завершенням програми "Щасливе майбутнє", стали працівники соціальної сфери, представники громадських організацій та органів обласної і місцевої влади, а також гості з Києва та Тернополя. Розпочалася конференція з презентації нового відеофільму, котрий, власне, розповів присутнім про роботу фонду у ході проекту. Після перегляду фільму Андрій Вишняк розповів присутнім про основні проблеми дітей-сиріт. Моральний аспект проблеми соціальної адаптації дітей висвітлила присутнім працівник кафед-

ним абсурдом назвала цей факт колишній вихователь Перечинської школи-інтернату. Як педагог із багатолітнім досвідом, вона запропонувала багато цікавих ідей щодо виховання дітей у школах-інтернатах та дитячих будинках.

Аладар Адам, як голова громадської організації, відзначив, що подібні організації приносять багато користі людям, що потребують допомоги. В наш час, коли люди жебракують і навіть помирають з голоду, покинуті державою напризволяще, лише громадська підтримка може їх врятувати. Він навіть приклад Дениса, котрий завдяки "Романі Яг" працевлаштувався та має можливість розвивати свої професійні якості Тирпак Ігнат теж навів приклад про двох дечат-ромок, випускниць Великоберезнянського інтернату, котрі завдяки зусиллям "Романі Яг" вступили до медичного і мають змогу навчатися там.

Ще багато болючих питань заторкнули учасники конференції, було висловлено безліч побажань та пропозицій щодо покращення становища дітей-сиріт. Основне, на що наголосували усі присутні, щоб усі ці пропозиції знайшли своє втілення у житті і стали реальними нововведеннями.

Мирослава Кочіш
смт.Перечин

Románi yag

A Roma Nép Újsága
Manusengero Romano Nyeipe

A lap a Nemzetközi Újjászületés alapítvány támogatásával jelenik meg

Romák a nagyvilágban

Csehország

A „Fekete–fehér a világ” című dokumentumfilm azokról a romákról szól, akik Olmóc városban dolgoznak. Film bemutatja az érdeklődőknek, romák életét, múltját, és kultúráját.

Az alkotók meg akarják mutatni, hogy a romák hisznek az Istenben, s roma gyerekek és a cseh gyerekek között nincs semmiféle különbség.

A filmet be szeretnék mutatni a nemzetközi gyerekfesztiválon is, amely a jövő évben Zlin városában lesz.

Litvánia

Litváni kormánya programot dolgozott ki „A romák integrációja 2000-2004 - ben”, finanszírozni akarja az állami büdgetből. Erről írt a baltikai sajtó is.

Ennek keretében 500 ezer lattal támogatják a kisebbségeket.

Spanyolország

Karabalo városa le akarta rombolni azt az épületet, amelyben 31 felnőtt és 18 roma gyerek élt.

A családokat szociális segély nélkül akarták hagyni.

Az aktivisták bentmentek a házba, és így védtek az épületet.

A hatóságok ideiglenesen elálltak szándékuktól.

Tokár Károly özvegye

Ungváron, a Minaji utcában él Tokár Károly özvegye, Gábor Mária. Negyedmagával lakik szoba-konyhás lakásban. Gábor Mária egyszerű asszony. 1938-ban született Homokon. Majd innen a II. világháború után Ungvárra költöztek. Nyolc osztályt végzett ukrán iskolában. Az iskola befejezése után a cipőgyárban dolgozott. A munkában megbecsülték.

Gábor Mária, az özvegy

1958-ban ment férjhez. Férje, Tokár Károly, kiváló zenész volt. Szakszafonon és hegedűn játszott. Korona, Bercsényi, Kijevi éttermekben szórakoztatta a közönséget, de megfordult Moszkvában is. Tokár Károlyt, ahol csak fellépett, az emberek tisztelték és szerették. 1995-ben meghalt. Felesége, Gábor Mária, elfogadta sorsát, és nem ment férjhez.

Gábor Mária mindössze 22 hrvnyva nyugdíjat kap. Lehet-e ebből a pénzből ma megélni? Nem. Gábor Mária két lánya apjuk zenei nyomdokaiba lépett. Balogh Ella, befejezte a Csajkovszkij zeneiskolát. Kszonsz Jolán elvégezte a Művészeti Szakközépiskolát bőgő és zongora szakát.

A két lány hetente egyszer jár Magyarországra. Az ott vásárolt holmikkal kereskednek.

Őt unokája van Gábor Máriaéknak. Az egyik két éve nagyon megégett. Az ungvári orvosok nem tudják megműteni, Kijevet ajánlják operációra. Azért, hogy a kislányt megoperálják, nagyon sok pénzre van szükség.

Jó lenne, ha a Romani Jag szervezet vezetője figyelmet fordítana a lányra, aki mindössze csak öt éves. Az ő figyelmével, roma szervezetek vezetőinek támogatásával segíthetnek a kislánynon.

Gábor Mária hisz az Istenben. Reméli, hogy a roma szervezetek vezetői segítségére lesznek.

Náci Bertalan

Romák Nagygejőcön

Az ungvári járási Nagygejőc mintegy 1200 lakosának 20 százaléka roma. A romák 1977-ig a téglagyár környékén laktak. 1977-ben kétszintes lakóházba költöztek, amelyből kifejeztették a gázt, a vízvezetékét. A ház a falu elején áll. Amíg a téglagyár működött, a romák többségének volt munkája.

Idővel a 16 lakás kevés az egyre gyarapodó romáknak. Így még 18 helyen kaptak építkezési engedélyt a falu előjárótól. A faluban megszünt a kolhoz, s így a földből kaptak a romák is. Minden egyes roma 0,25 hektárt. Többségük igyekszik megművelni, de vannak olyanok, akik csak kaszálóként hasznosítják. Sokan rendelkeznek lóval, ezek vashulladék gyűjtésével foglalkoznak. Volt olyan csoport, amely répaszedésre indult Oroszországba. Ilyen például Váradi Jolán és Maki Ferenc csoportja, akikkel az egész fiatalság elindult Oroszországba. Az utóbbi időben már nem érdemes a nagy útra vállalkozni, mert a terményt és a cukrot nem hozhatják haza.

Váradi Jolán fia és férje meghalt, s így nehezen tudja megkeresni a betevő falatot.

Pizsu Erika és Papp Erzsébet az állítja, hogy a községhezán nem adnak nekik igazolást, hogy megkaphassák a gyerekek után járó pénzt.

A romáknak nincs bírójuk, s így nincs aki védje az érdekeiket.

Birónak már rég kellett volna lennie a Nagygejőci romáknak. Nagygejőc romáinak egy része Magyarországra jár dolgozni. Abból a pénzből, amit Magyarországon keresnek jut a földművelésre és még másra is. Néhányan az asszonyok közül Csernovceiba utaznak, hogy megvegyék az itthon

drágábban árult portékákat. A gyerekek járnak iskolába. Igaz, mindössze hét osztályt járnak ki, és tovább már nem tanulnak.

Két öreg néni van a táborban. Májki Erzsébet és Szinyák Margit. Ők a holocaust segélyről kérdeztek. Én nem tudtam mit felelni nekik. Szinyák Margitnak két gyereke van, de mindakettő rokkant. A lánya, aki 42 éves, nyomorék. A fia néma. Némasága ellenére a fia mindent megcsinál. Seprű készítéshez is ért, meg a kosárfonáshoz is. Mindössze az öreg néni nyugdíja 45 hrvnyva.

Májki Erzsébetnek sok gyereke van. Az egyik fia, aki 45 éves, nyomorék.

Hiányzik mind a két lába. Kijevbe jár koldulni. A koldult pénzből segíteni tud anyjának, aki mindössze 23 hrvnyva nyugdíjat kap.

Horvát Bertalan

Itt mindig szívesen látják a romákat

Beregszászban a „Kastély” étteremben kiválóan főznek. S ami a legfontosabb, az árak elfogadhatóak. A hétvégén a diszkó sem marad el.

Körutaim közül a beregszászi volt a legnagyobb élmény. Miért? Mikor éhesen térek vissza az összegyűjtött anyaggal, nincs jobb, mint egy finom ebéd.

A gazdag menüben megtalálhatók a magyar és ukrán konyha, ételei és elfogadható áron.

A legfinomabb itt a halászlé. Szívesen írok az étteremről. Nemcsak azért, mert kiváló a konyha, hanem mert a személyzet is elsőrangú. És még azért, mert szeretnek a romák ide járn.

A étterem tulajdonosa magánvállalkozó, Lőrinc András. A pincérekkel együtt nyolc tagú a személyzet. Az étterem színet nélkül dolgozik reggel 10-től este 10-ig. A legolcsóbb étel a hurka, 1 hrvnyva 50 kop. A legdrágább étel, a házi kolbász, 3 hrvnyva 50 kop. Egy átlagos ebéd egy személyre nem több, mint 10 hrvnyva. Hozzám jön a pincér. A konyhából finom illat áradt. Én a kedvenceimet rendeltem: halászlét és házi kolbászt. Megnagadva az alkalmat, kérdezem: „Sűrűn járnak ide romák?” Igennel válaszolt. Főleg kolbászt és hurkát rendelnek.

Bevallom, hogy nyáron szeretek ide a legjobban járn. A teraszon lehet ülni. A friss levegőn az étel jobban csúszik.

Amikor meleg az idő – folytatja a bárpultos – több a vendégünk. Csapolt sörre járnak be. Nekünk pihenésre nincs időnk.

Az étterem egy parkban található, és nagy népszerűséggel rendelkezik.

Natália Herceg, Ukránból fordította N. B.

Iskola a jánosai táborban

Ebédre érkezünk a faluba. Az asszonyok, akik az ebédt osztották, már megterítették

A beregszászi járási Jánosiban 42 roma gyerek kap ingyen ebédt. Mintegy húsz napja indult be a táborba az oktatás. A Középsiskola igazgatója Kovály Péter jóváhagyta, hogy két tanárno magyar és ukrán nyelvre tanítsa a 42 gyereket. A tanárnok örök után, úgy 12 órától foglalkoznak a gyerekekkel. Az első négy órán keresztül a magyart tanulják, a másik két órán pedig az ukrán nyelvet. A középsiskola igazgatója ellátta az osztályt padokkal, táblával, és krétával. Ez idáig nem jártak a gyerekek iskolába. Mivel most a táborban folyik az oktatás, több gyerek jár iskolába. Molnár József, az Élő Isten pásztor, segítségért fordult az iskola igazgatójához, hogy egy korrekciós iskolát létesítsen ezen a helyen. Ehhez holland misszionáriusok támogatására volt szükség. Pével, Csehországból finanszírozta a két tanárno fizetését, és az ebédt.

Ez Virág József diákónus a „Nevipe” munkási roma szervezet vezetőjét igazolja. Az ő nevéhez fűződik ez az alkalom is. Már három iskolában, szponzorok segítségével nyitott ilyen osztályt. Nemskára november 25-én Ignécen, a negyedik indul be.

P. B.

A "Kastély" munkásai: Cseh I. és Sziresák V.

ВИВЧАЄМО РОМСЬКУ МОВУ

Урок шістнадцятий

Поділ іменників

Вправа I. Нижче наведені іменники випишіть в один стовпчик і біля кожного з них вкажіть рід.

Зразок: о кгам - ч. р. е черхень - ж. р.
Біцигляріс (велосипедист), гангос (звук), балвал (вітер), сап (змія), гурувні (корова), гад (сорочка), муца (кішка), чіріклі (птаха), черга (палатка), таборіс (поселення), дром (дорога).

Крім поділу за родами, іменники діляться за походженням на: власні ромські з будь-яким закінченням, власні ромські з нульовим закінченням та запозичені з інших мов.

Власні ромські	Чоловічий рід	нульове закінчення: о пргал- Q (брат), о кгер- Q (дім)
		будь-яке закінчення: о ракл- Q (не ромський хлопець), о чар- Q (миска)
Запозичені:		о автобус- Q (автобус), о пал- Q (дід)
Власні ромські	Жіночий рід	нульове закінчення: е пген- B (сестра), е чгб- Q (мова)
		будь-яке закінчення: е ромн- Q (ромка), е пл- Q (пісня)
Запозичені:		е поштарк- Q (поштарка), е лавут- Q (скрипка)

Іменники, як правило, мають два числа: **однину** і **множину**.

Іменники, що означають один предмет, стоять у **однині**. **Наприклад:** данд (зуб), пгув (земля), шваблкос (срник), гурув (віл), англуно (лідер), врабцос (горовець), рув (вовк), бал (волос).

Іменники, що означають два й більше предметів, стоять у **множині**. **Наприклад:** данда (зуби), пгува (землі), шваблікі (срники), гурува (воли), англуне (лідери), врабці (горовці), рува (вовки), бала (волосся).

Вправа II. Прочитайте. В один стовпчик випишіть іменники в однині, в іншій - у множині.

Кана (вуха), самос (рахунок), сгкло (учень), кандре (терня), шофері (водії), чгаво (син), чгя (дівчата), бар (камін), піла (документи, листи).

Рецепт ромів Андалузії Суп із мозків

Складники: 500 г мозків, 40 г смальцю, 20 г вершкового масла, 10 г цибулі, 50 г борошна, 100 г вершків, 50 г винного оцту, зелень петрушки, сіль, перець за смаком.
Мозки очистити від пльвік, нарізати на кубики і покласти у смалець, в якому щойно обжарили дрібно нарізану цибулю.

Окремо підготувати борошняну паніровку, залити бульйоном і варити 5 хв. Згодом додати до неї мозки, проварити ще 10 хв. й заправити вершками. Під кінець додати зелень петрушки, вершкове масло, оцет, сіль та перець.
До супу подавати гринки з булочки чи з хліба.

РОМАНИ ЯГ
Газета Закарпатського ромського культурно-просвітнього товариства
Реєстраційне свідоцтво Зт 173 від 26 лютого 1999 р.
Шеф-редактор **Аладар АДАМ**
Редактор **Евгенія Навроцька**
Редакція не завжди підписує позицію авторів. За точність наведених фактів відповідає автор. Редакція зберігає за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.
Повний або частковий передрук матеріалів дозволяється лише з посиланням на "Романі Яг"
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: м. Ужгород, вул. Тельмана, 1/48а, телефон 1-58-05.
E-mail: romaniyag@mail.uzhgorod.ua
Віддруковано в Ужгородській мисливській друкарні, вул. Руська 13.
Умови. друк. арж. 2,5. Тираж 2500. Зам. №

Хлопець та чарівний кінь

Був собі якось один цар. Мав він молодого коня із зіркою на лобі.

Його дружина народила хлопчика та при пологах померла. Цар одружився на іншій.

Хлопець підрастав. Одного дня напекла дружина царя хліб і всипала в нього отруту. Юнак ходив дивитися на коня, а той сказав йому:

- Твоя мати хліб отруїла. Якщо з'їж його - помреш.

Коли хлопець прийшов додому, мачуха й запитала його:

- Сину, ти не голодний? Дивись який гарний хліб!

Хлопець хліб узяв, та не з'їв.

На другий день мачуха поставила хлопцеві під подушку змію. Юнак підійшов до коня і той сказав йому, що під його подушкою змія.

Хлопець пішов додому й убив змію.

На третій день мачуха поставила у хлопцеву постіль голки. Вона просила його поспати, бо думала, що від голок той помре.

Царевич знов пішов до коня, який попередив його про те, що зробила мачуха.

Повернувшись додому, хлопець поміняв постіль і ліг спати. Царюшня ніяк не могла знищити малого царевича.

Наступного дня мачуха покликала хлопця до себе й каже своєму чоловікові:

- Слухай, чоловіче, я дуже хвора, якщо ти заріжеш коня й даш мені з'їсти його легені, я вилікуюсь. Хлопець чув, що говорила мачуха й каже батькові:

- Тату, дай мені спочатку проїхатися конем, а потім риж його.

Батько дав синові коня. Юнак сів на нього верхи, а кінь взяв тай полетів у іншу країну. Там парубок знайшов собі гарну дівчину й пов'язав з нею своє життя. Живуть вони і по сьогодні здорові та щасливі.

Казка ромів Болгарії.
Переклад та стилістична обробка Аладара Адама.

Кросворд

Правильно відповівши на питання ромською мовою, ви розгадаєте ключове слово кросворда.

Відповіді надсилайте на адресу редакції, заповнивши та вирвавши кросворд. Читача, котрий надішле правильні відповіді до 20-го грудня, чекає сюрприз!

- Один із найвідоміших акторів індійського кіно.
- Прилад, за допомогою якого ми дивимось телепередачі.
- За мотивами чого пишуть кіносценарії?
- Те, що приносить акторові вдало зіграну роль.
- Всесвітньо відома героїня іспанської оперети ромського походження.
- Ром - найвідоміший герой радянського кіно.
- Актриса, яка зіграла образ Ради у стрічці "Табір іде в небо".
- Актор, котрий зіграв Будуля в одній-менній стрічці.
- Новий кінофільм іспанського режисера Артура Переса-Реверта (Назва співзвучна з найменуванням ромів в Іспанії).
- Слово, яким називають найпопулярніших осіб телекрана.
- Ромка - відома героїня радянського кіно.
- В основу чого лягає кіносценарій?

Відповіді на кросворд, надрукований у №14 (26):
1. Глі. 2. Башавібен. 3. Клавіра. 4. Бугрова. 5. Гітара. 6. Цимбалма. 7. Бубняріс. 8. Кларінета. 9. Саксофонос.

Ключове слово кросворда: Лавутаріс.

О чгаво тгай о граст чергеняса

Сас кай сас екг тгагар (краліс). Ле тгагарес сас тгерно граст. Ле грастес сас черхень андо чекат.

Лескі ромні біанділі (родзіндія) екгес чгаворес тгай андро родзішагос е ромні мувля. О тгагар лас песке авра ромня.

О чгаво баріло тгай екг дівес е тгагарескі ромні кердас маро тгай тгоя драба андо маро. Гейля о чгаво тге дікел е грастес, тгай о граст пендас леске:

- Тірі дей тгоя драба андро маро. На те хас е марестар. Те хаса - мерес.

О чгаво авінас кgere тгай лескі дей пгендас леске:

- Муро чгаво, чи сан бокгало? Дікг саво шукар тато маро кердем!

О чгаво лас о маро, тгай чи халас лестар.

О авер дівес е ромні тгоя тел шерандесте ле чгавеске екгес сапес. О чгаво гейля ко граст тгай о граст пгенел леске, кай тела тіро шеранд сі сап. О чгаво геля кgere, тгай мундардя е сапес.

О трінто дівес е ромні тгоя андо пато е чгавеске сува. Вой мангелас ле чгавес те совел. Вой думіндя гой сувендар мерла о чгаво. О чгаво гейля паш о граст, тгай о граст пгендя леске кай лескі дей тгоя сува анде леско пато. О чгаво геля кgere тгай парудас о пато ай сувтас. Е тгагарні наштик чи сар те мударел ле чгавес.

О авер дівес, е ромні акярдя ле чгавес, тай пгенел пескере ромеске:

- Шун, ромея, ме сом зоралес насвалі, тгай те чінеса е грастес тгай дес ман те хав леско бувко, ме састював аврі.

О чгаво шундас со пгендас е ромні, тгай пгенел пескере дадеске:

- Дадея, де ман те пгравав ле грастеса, тгай пала кодо чгін лес.

О дад дас ко чгаво ле грастес. О чгаво бешлас опре грастесте, тгай о граст урайлас андо авер тгем. Коте араля песке екг шукар чгяй тгай пганглас ласа песо трайо. Джі акана бешен коте састе тгай бахтале.

Романі параміса анда Булгарія.
Взято зі збірки казок Хріста Кючукова "Amari romani lumja".

Романе чаціне Ромські приказки

- О бала туке шай префарбінес, о іло на. Можеш перефарбувати волосся, та серце - ні.
- Сако камел те джівел федер, сар джівлас пескере дад.
Кожен хоче жити краще, ніж жив його батько.
- Те на увлягас калі пгув, на увлягас парно маро. Якщо б не було чорної землі, і хліба білого б не було.